

naš tednik

LETO XXXIII. — Številka 4 22. januarja 1981 Cena 5.— šil. (7 din)
Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

DANES v TEDNIKU

Nova publikacija v se-
riji »Skupna Koroška«
stran 2

Sveče: umrl je župnik
Martin Skorjanc
stran 4

Članek, ki v celovski
»Kleine« ni smel iziti
stran 5



Udeležba na 1. teku za Rožanski pokal je prekosila vsa pričakovanja — med tekači so bili športniki, kulturniki in vsi, ki si žele oddiha. Več na 8. strani.

Za izobrazbo socialno šibkih mladincev: Narodni svet ustanovi »Tischlerjev sklad«

Nekaj dni pred obletnico smrti (23. januarja 1979) prvega in častnega predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Joška Tischlerja, je predsedstvo NSKS soglasno sklenilo, da ustanovi poseben sklad, iz katerega naj bi dajala organizacija podpore socialno šibkim mladincem za doseg izobraževalnih ciljev.

Poimenovanje sklada po dr. Joško Tischlerju je hkrati najboljši dokaz, da se Narodni svet zaveda svoje obveznosti, izpolniti pokojnikovo oporoko. Znano je vendar, da je dr. Joško Tischler po svojih močeh vse storil za izboljšanje izobraževalnih možnosti mladine. Kdor ga je poznal kot učitelja-vzgojitelja, je moral priznati, da je njegovo srce predvsem za mladino, kateri je želel, da bi se z boljšo in višjo izobrazbo tudi narodno-politično osvetila. Da je v tej zamisli »očeta Slovenske gimnazije« dokaj logike in resnice, je danes videti v realnosti, v razvoju slovenske manjšine na Koroškem.

Jutri, v petek 23. januarja, bo Krščanska kulturna zveza v Celovcu podelila 2. Tischlerjevo nagrado, ki jo podeljujejo za posebne dosežke na področju kulturnega dela. Letos bodo podelili nagrado prof. dr. Antonu Feinigu iz Sveč, ki ni samo priljubljen glasbeni pedagog, ampak tudi znan zbiratelj hišnih in ledinskih imen.

Ob 2. obletnici, v soboto, 24. januarja 1981, ob 10.00 uri bo predsedstvo Narodnega sveta koroških Slovencev položilo venec na grob rajnega dr. Joška Tischlerja v Zrelcu.

Hans Millonig zmagal v Zahomcu

Na 27. mednarodnih smučarskih skokih v Zahomcu je zmagal domačin Hans Millonig. Zanjim sta se uvrstila Hans Wallner in Alfred Grojer.

Skakalnica v Zahomcu je bila dobro pripravljena, tudi vreme je bilo za skoke zelo ugodno. Kljub temu pa ni uspelo nobenemu skakalcu, zboljšati lanskoletni rekord, ki ga je postavil letošnji zmagovalec s skokom 60 m.

Na 27. mednarodnem tekmovanju za Ziljski pokal je sodelovalo 51 skakalcev iz Koroške in Slovenije.

Na seji predsedstva je tekla razprava tudi o aktualnem stanju narodne skupnosti. Predvsem je bilo poudarjeno, da zastopstvo manjšine ne more odstopiti od zahtev, ki jih vsebuje operativni koledar, ki ne pomeni nič drugega kot konkretizacijo nekaterih bistvenih določil člena 7 avstrijske državne pogodbe.

Če je v zadnjem času zaznavati vedno več znakov pripravljenosti vlade za pogovore na deželni in zvezni ravni, je to razveseljivo dejstvo, saj sta osrednji organizaciji koroških Slovencev resne pogovore vedno želeli, zahtevali. Tudi za morebitne nove pogovore pa bo

po mnenju predsedstva NSKS odločilno to, koliko vsebine bo vlada pripravljena dati tem pogovorom.

Jasno je, da se more podati narodnopolitično zastopstvo na pot pogovorov le s stališčem, ki je usklajeno z mnenjem ljudi, ki jih zastopa.

Zato se je izreklo predsedstvo za zasedanje širšega foruma, osrednjega odbora Narodnega sveta koroških Slovencev in za ojačenje povezave s terenom.

Sejo, katero je vodil predsednik dr. Matevž Grilc, je predsedstvo zaključilo z obravnavo notranjeorganizacijskih problemov in raznih prošenj za podporo.

30 let Mladega roda



Blizu sto učiteljev se je pretekli teden zbralo v Celovcu, kjer sta obe kulturni organizaciji in uredništvo Mladega roda priredili slovesnost ob 30-letnici Mladega roda. Na prireditvi sta spregovorila predsednik KKZ dr. Janko Zerzer in vodja manjšinskega šolskega oddelka vlad. svet. Rudi Vouk. Nastanek in razvoj Mladega roda je orisal

ravnatelj Mirko Srienc. V pozdravnih besedah je glavni urednik Mladega roda Tomi Ogris poudaril, da prireditve dobi tudi poseben pomen zaradi tega, ker je Koroška prvič doživela tudi branje otroških in mladinskih pisateljev. Iz svojih del so namreč brali tudi Milica Hrobath, Herman Germ, Milka Mohar in Valentin Polanšek. Glas-

beno je slovesnost odlično oplešala pevsko-instrumentalna skupina KPD Žvabek pod vodstvom Rozine Katz (naša slika). Prireditve sta obiskala tudi predsednik Narodnega sveta dr. Matevž Grilc in generalni konzul Milan Šamec. Slavnostni govor ravnatelja Srienca prinašamo na 3. strani.

Lutke »mladje« KDZ: že sedma premiera

Lutke, zvrst odrske dejavnosti, so na koroških odrih že zelo domače. Zasluge za to ima v posebni meri lutkovna skupina Koroške dijaške zveze. V petek, 16. januarja, je bila premiera novo naštudirane igre »TRDOGLAVČEK«. Bila je v dvorani Mohorjevega dekliškega doma.

Otroško igrico Trdoglavček je napisal poljski pisatelj Jan Wilkowski, v slovenščino pa jo je prevedel Jože Pengov. Skupina KDZ je septembra bila na lutkovnem seminarju na Rebrci in tam intenzivno vadila pod strokovnim vodstvom Tineta Varla. Rezultat tega seminarja in naslednjih vaj ter skupnega pripravljanja lutk in scene so igralci predstavili publiku na premieri prejšnji petek.

To predstavo pa so si ogledali tudi častni gostje konzul SFRJ Alfonz Naberžnik z ženo, predsednik KKZ Lovro Kaselj, bivši ravnatelj Slovenske gimnazije dr. Pavle Zablatnik, predstavnik šmihelskih lutkarjev Karel Gril, zastopniki kulturnih organizacij ter profesorji gimnazije.

Močno začudenje je izzvalo že scena sama. Po zamisli češkega scenografa Miroslava Melena so napravili ogromno kolo, ki je prevlečeno z rdečim platnom, zbudilo splošno pozornost in je skoraj magično prevlačevalo vse poglede. Polagoma se je odprla zadruga in to »rdeče kolo« je razprostrlo svojo tajnost: simpatična in pregledna kulisa. V okviru tega kolesa je potekala igra: Oče medved in sin Trdoglavček si kuhata večerjo. Pa jima manjka eno jajce, ker je po receptu v kuharski knjigi za omele potrebnih pet jajc. Trdoglavček gre zato v trgovino. Med to družinsko idilo pa »plane« majhen, zavržen in

Ponedeljek je in že spet je tik pred slovensko oddajo v celovškem radiu oddaja »Zu Gast bei Kärntner Chören«, ki jo oblikuje Günther Antesberger. Pretekli teden je bil na vrsti zbor iz Sinče vasi, danes pa kvartet iz Zgornje Koroške, vprašujem pa se, kdaj (če sploh) je bil pri kakem zboru, ki poje tudi slovenske koroške pesmi, v gosteh gospod Antesberger. V celovškem radiu imajo obširen arhiv posnetkov teh zborov, iz katerih bi si tisti gost lahko izbral svojega gosta v topli sobici. Kulturni centrali bi mu gotovo tudi pomagali, gostoljubje v naših krajih pa najbrž tudi poznajo. Zato se vprašujem, kje bo kaj vzrok, da teh gostov iz Celovca ni in ni k našim zborom.

PS: Socialistični dnevnik »KTZ« objavlja že nekaj časa serijo o koroških zbora. Tudi v tej seriji niso še predstavili niti enega slovenskega zbora. Vzrok bo najbrž Wagnerjeva (koroški deželni glavar) definicija »pravega Korošca«. Ali?

kafra

osamel kužek, ki pa se takoj sprijazni s Trdoglavčkom. Oče prvotno nasprotuje temu prijateljstvu. Ko pa kužek prežene tatinsko lisico, ki hoče izrabiti noč in trdni spanec očeta in Trdoglavčka, zasije sonce prijateljstva in raztopi zadnje očetove pomisleke. Zahtevno otroško igrico je s člani KDZ naštudiral Tine Varl. Igrali so: Pavle Zablatnik je bil prijazen, rahlo strahopetni oče medved. Trdoglavčka je doživeto igrala Liza Zikulnig. Rudi Frantar je kot kužek »motil« srčni mir očeta medveda. Tatinsko lisico je podala Rezi Zablatnik. Manuela Frantar in Tatjana Sommeregger pa sta prevzeli »kurji vlogi« kokljo in pišče. Za osvetljava in ton sta skrbela Peter Stern in Rihard Grilc.

OKRNITEV DEVIZ ZA NEMCE?

V Nemčiji trdovratno krožijo vesti, da pripravlja nemška vlada zakon, ki naj predpisuje nemškemu turistu, koliko denarja sme izvažati in vzeti s sabo na dopust. Tak predlog ni nov, že Hitler je uvedel pred zasedbo Avstrije tki. »1000 Mark Sperre«. Na to dejstvo je očitno navezal koroški deželni glavar Wagner, ko je v ostrem protestu proti takemu predlogu omenil, da ne gre vrteti kolo časa nazaj. Wagner je v svojem protestu dobesedno dejal: »Ne moremo vrteti kolesa časa nazaj in se boriti proti finančnim težavam z načini, ki so jih iznašli nekoč v totalitarnih sistemih.«

112 MILIJONOV ZA REAGANOVO SLAVJE

Nič kaj poceni ni slavnostna zaprisega novega ameriškega predsednika Reagana. Slavnostne prireditve okoli zaprisege — »inauguracije« so se pravzaprav pričele že preteklo soboto s slavnostnim koncertom. Za štiridnevno slavo samo pa bo požrlo osem milijonov dolarjev (112 milijonov šilingov). S tem je Reagan dosegel nov rekord, njegovo praznovanje prekaša tako po pompu kot po cenah vse dosedanje. Zaključni akt — zaprisego in vojaško parad — prenaša tudi avstrijska televizija. Navzoč bo tudi dosedanji predsednik Jimmy Carter.

BOJ ZA PREDSEDNIKA V FRANCJI

Kar v Avstriji nismo vajeni, je v Franciji redni pojav: za volitve predsednika se vsakokrat prijavi vrsta kandidatov. Letos je med kandidati celo cirkuški klovn. Na prvih neposrednih volitvah 1965 so Francozi izbirali že med šestimi kandidati, 1969 se je prijavi sedem kandidatov, 1974 pa se je za najvišji položaj v državi potegovalo že 12 kandidatov. 1976 so v francoskem senatu zaradi plaza kandidatov poostriili pogoje za kandidaturu. Zdaj lahko kandidira vsak francoski državljan, ki je dopolnil 23 let in uživa vse državljanске in politične pravice.

WALESA PRI PAPEŽU

Voditelj poljskih neodvisnih sindikatov Lech Walesa je na svojem obisku v Italiji, na katerega so ga povabili italijanski demokrščanski in komunistični sindikati, imel poseben razgovor tudi s papežem Janezom Pavlom II. Na sprejemu pri papežu je Walesa poudaril povezanost sindikatov s katoliško Cerkvijo. Papež je na pogovoru dejal, da sindikati na Poljskem nimajo »političnega obeležja«. Papež je naglasil, da sindikati ne smejo biti »orodje za nikogar, za nobeno politično stranko, da se bodo sindikati osredotočili lahko samo na družbeno dobro delovnega človeka in delovnih ljudi«.

VOLITVE V IZRAELU

Izraelski premier Begin je z odstopom svojega finančnega ministra Hurvitza zgubil tudi večino v parlamentu in je moral razpisati nove volitve, ki bodo 7. julija. Ni dovolj, da ima svojevoljni Begin že dovolj težav z vlado, zdaj si je nakopal še nevšečnosti s terminom za volitve. Izraelska delavska stranka, ki je najmočnejša opozicijska stranka, je vložila protest proti volilnem terminu, ki je sredi poletnih počitnic. Sicer pa v Izraelu računajo, da Beginova konservativna parlamentarna koalicija ne bo dobila več večine, vprašanje je le, kako bodo volilci sprejeli razprtje v vrstah delavske stranke.

Zgodovinarji o sožitju na Koroškem

Šolska mladina na Koroškem se vedno bolj zanima za vprašanja medsebojnega razumevanja obeh narodov. Ravno ta mladina pa potrebuje široko informacijo o vprašanih sožitja med Slovenci in Nemci, tako v zgodovini, kot tudi danes« je dejal na predstavitvi 9. publikacije v seriji »Skupna Koroška — Das gemeinsame Kärnten« dvor. svet. dr. Valentin Inzko, ki je skupaj z dr. Waldsteinom predstavil v Celovcu brošuro, v kateri so zbrali predavanja uglednih zgodovinarjev iz Ljubljane, Trsta, Dunaja, Salzburga in Celovca.



Pobudnika seminarja: dr. Inzko in dr. Waldstein

V brošuri so zajeta predavanja z dveh seminarjev, ki jih je priredil »nemško-slovenski koordinacijski odbor« pri krški škofiji. Na obeh seminarjih so predavali ugledni zgodovinarji za učitelje srednjih šol o nacionalni problematiki pred 1. svetovno vojno in o plebiscitu. Kot so na predstavitvi povedali, je bil to sploh prvi tak skupen seminar, prvi del pa so priredili v Salz-

burgu tudi zaradi tega, »ker so se hoteli izogniti emocionalnosti v Celovcu«. Vendar prireditelji sami priznajo, da je bil predsodek nepotreben, ker je tudi celovski seminar potekel tako, kot so si ga prireditelji želeli — v duhu dialoga in strpnosti. Tako so v Salzburgu predavali Erika Weinzierl (Salzburg), Valentin Inzko (Celovec), Andrej Moritsch (Dunaj), Dušan Nečak (Ljubljana), Jože Pirjevec (Trst); v Celovcu pa Erika Weinzierl, Erwin Steinböck (Dunaj), Dušan Nečak, Hans Haas (Salzburg), Avgustin Malle (Celovec), Karl Stuhlpfarrer (Dunaj), Arnold Suppan (Dunaj), Valentin Einspieler (Celovec), Andrej Moritsch, Jože Pirjevec in Heimo Titz (Celovec). Do sedaj so prireditelji seminarjev, ki že rodijo tudi sadove na področju boljšega sodelovanja zgodovinarjev samih, zadovoljni in so tudi povedali na predstavitvi brošure, da bodo seminarje nadaljevali. Letos bo glavna tema predavanj razvoj nacionalnega vprašanja v letih 1938 do 1955, prihodnje leto pa načrtujejo seminar, ki naj obravnava razvoj manjšinskega vprašanja od podpisa državne pogodbe do danes. »Več nas povezuje, kot nas loči v tej državi« je dejal dr. Inzko. To je tudi namen teh seminarjev, ki so posebej važni predvsem zaradi tega, ker se obračajo na učitelje zgodovine v šolah.

Plebiscit in njegove posledice za sožitje Slovencev in Nemcev na Koroškem

Konec lanskega septembra je bil v Celovcu znanstveni simpozij o koroškem plebiscitu. Simpozij je bil tudi sad prizadevanj obeh osrednjih političnih organizacij koroških Slovencev, NSKS in ZSO, da bi spravili več svetlobe in jasnosti v plebiscitni mrak in zamegljenost. V dopolnilo k lanskoletnemu simpoziju je institut za zgodovino na celovski univerzi (prof. Helmut Rumpler) organiziral za januar 1981 tri predavanja o plebiscitu; ta predavanja naj bi rodila »plodno konfrontacijo« mnenj.

Kot prvi je predaval v tem sklopu ljubljanski univ. prof. Janko Pleterski v ponedeljek, 12. januarja 1981, o koroškem plebiscitu iz vidika slovenskega zgodovinarja. Predavatelj je podal znana stališča in gledišča o razvoju koroškega vprašanja, tako pred razpadom avstro-ogrske monarhije kakor predvsem po plebiscitu leta 1920. Plebiscita ni mogoče videti izolirano, njegov izid je neločljivo povezan s posledicami narodnostne politike že v 19. stoletju. Pač pa izidu ni bila kriva zgolj »uspešna« pomenčevalna politika koroških in avstrijskih oblasti, marveč tudi ozka, vse preveč v kmečki stan usmerjena politika takratnih slovenskih politikov. Vzroke za izid plebiscita je tudi treba iskati v

postopanju jugoslovanskih oblasti na Koroškem.

Po zmagi 10. oktobra 1920 je koroška deželna vlada nadaljevala kljub nasprotnim obljubam pred plebiscitom s pospešeno raznarodovalno politiko proti tistemu delu deželnega prebivalstva, ki se ni mogel emancipirati. Tem laže v vzdušju, ki sta ga do kraja zastrupila abverkampf in plebiscitna propaganda. Posledica politike Lemischa in drugih ni bilo zgolj zatiranje Slovencev v prvi republiki, ampak tudi uničevanje Slovencev v dobi nacizma.

Pretekli ponedeljek je v tej seriji predavanj spregovoril Valentin Einspieler, prihodnji ponedeljek pa bo referent dr. Theodor Veiter.

TEDNIKOV KOMENTAR



Glejmo realnosti v oči

KAREL SMOLLE

TEDNIKOV KOMENTAR

Ko se je deželni glavar Wagner pred letom dni vračal iz Beograda in oznanjal, da so »Jugoslovani akceptirali avstrijsko manjšinsko politiko« in ko je nek hudomušen komentator zapisal da »veliki brat« (Jugoslavija) ne bo več branil ušribnega majhnega brata (koroškega Slovence), so na Koroškem že špekulirali, da je zdaj pač rešeno slovensko manjšinsko vprašanje. Spokorjeni Slovenci prosijo na vse strani — na jug in na sever — odpuščanja, gredo v sosvete ali kamorkoli in obljublajo, da »kaj takega« ne bodo storili nikoli več, da bi bili v napoto dobrososedskim odnosom.

Minili so meseci in meseci in

srečala sta se predsednik Zemljarič in deželni glavar Wagner in nič več evforije, razposajenege veselja na koroški strani.

Manjšinsko vprašanje je na jugoslovansko-slovenski strani konstantna stalnica. Nič več, pa tudi nič manj. Realizem, streznenje, pomirjenje pri vseh prizadetih.

Kako torej naprej? Toliko bolj težko vprašanje, ko pa so se stranke okoli 10. oktobra onemogočile, naravnost preprečile vsak dialog. — Vendar spet smo Slovenci, kot že pred dvema letoma na Dunaju, ko smo predložili operativni koledar, dali pobudo in odprli pot iz zavžene situacije. Z novim letom,

na Kulturnih dneh, je predsednik Narodnega sveta Grilc zahteval notranji koroški dialog. Zdi se, da so koroške stranke — ob pomankanju lastnih iniciativnih idej — čakale na nekoga, ki bi jih vzdramil, ki bi dal nov zagon. Neobičajno hitro so se odločile za pogovor med deželno vlado in obema našima predsednikoma.

Vrnili so se k zeleni mizi, ki je v danih razmerah za naš vse pravzaprav neobhodna alternativa. Te dni se spominjam tehle besed Kreiskega, ko smo na vrhuncu hladnih odnosov stali tik pred ukinitvijo pogajanj: »Gospodje, vi zdaj lahko zapustite pogajanja, vendar se boste vrnili k zeleni mizi, in to velja za nas vse.« Mislim, da je to res.

Danes je bolj kot kdaj čas za taka odločna pozitivna izvirna dejanja kot je na primer iniciativa Koroške dijaške zveze za dvojezičnost na železnici ali drugod pri uradih. Pogovori potrebujejo plodno vzdušje.

Vendar pa naj bo tudi vsem tistim v naših vrstah povedano, ki gojijo pri sebi ali pri drugih

iluzije o hitri, enostavni rešitvi našega vprašanja: Morali bomo hoditi korak za korakom po strmi poti navzgor. Včasih bo šlo tudi za kako ped nazaj. In le z velikim naporom. Počasi bomo pridobivali na višini. Ni čas za teoretiziranje, za napajanje s sladko kašo dogmatičnih fraz in uvajanja zvenečih polit-izrazov.

Kralj Matjaž s svojimi zvestimi ne bo prihrumel iz Pece, da bi prevrnil vse na boljše. Pa tudi velika koroška oktobrska revolucija ostaja le upanje nekaterih.

Take besede veljajo onim, ki ne verujejo toliko v spravo med narodoma na Koroškem, ampak so v to spravo le bolj zaverovani. V še večji meri pa bo treba potegniti za nos one naprednjake, ki imajo »napredek« v zaku-pu in jim je »naprednost« noša in so »napredni« najbolj v besedah, v dejanjih pa do kraja reakcionarni, ker služijo raznim ljudim gospodom, ne pa svojim ljudem.

Ob takih nesposobnih besedah že čujem, kako bodo zabobnala kladiva v nekem slovenskem lističu KPÖ. Upam, da bi

se tolkli tokrat predvsem po lastnih bučah. Da bi počasi počeli razmišljati, da bi se ob konfrontaciji s koroško stvarnostjo osvobodili in otrsli onih mračnih ozadnjakov, dogmatikov in zavajalcev, ki si držijo to »radikalno napredno« mladino kakor psa za domač hišni lajež, sami pa se zibajo v gugalniku in grejejo ob toplem spominu na revolucionarno dejanje pred tolikimi in tolikimi desetletji. Osvo-bajanje človeka, naš skupni cilj, je postopek, dolg in mučen, ne enkrat en zamah, ampak stalni trud in delo.

Tako se moramo koroški Slovenci v letu 1981 skupaj z našimi prijatelji v Sloveniji, v Avstriji, pa tudi drugod po svetu, obrniti v večji meri na delo. Taktično in vsebinsko moramo biti kos političnem razvoju naslednjega obdobja. Leta 1981 so torej važnejši krajevni sestanki — delo med ljudmi, nadaljevanje pogajanj na koroški in dunajski ravni ob operativnem koledarju, kmečkogospodarske volitve in še kaj. Dosti dela za Narodni svet in ZSO, za KEL in Klub slovenskih občinskih odbornikov in še za marsikoga.



Mirko Srienc:

Ob tridesetletnici Mladega roda

Živahen utrip mladinskega časopisa

Vsako bitje, vsak dogodek ima svojo zgodovino. Treba je le od časa do časa dvigniti zavese pozabljivosti in priklicati nazaj slike preteklosti. Navadno se dogaja to ob jubilejih. Jubilej posebne vrste praznujemo danes. Tridesetletnico izhajanja slovenskega šolskega lista na Koroškem.

30 let svetovne zgodovine prečno ne pomeni nič, 30 let v človeškem življenju — ena generacija — je dobršen del življenjske rasti, ustvarjalnosti in uspešnosti!

30 let izhajanja lista pa je kratkoma dokaz, da je svojim bralcem potreben, prikupen in nepogrešljiv! Posebno velja to za Mladi rod, ki je edini šolski in mladinski list na Koroškem in izvršuje pomembno poslanstvo tekom svoje tridesetletne življenjske dobe posrečeno in nenadomestljivo: uči in vzgaja v branju, zabava in razvedruje slovensko šolsko mladino v deželi!

Ni pa danes moja naloga, podčrtavati nekam samohvalno poslanstvo dobrine in prednosti našega lista, orisal bi rad v kratkih potezah kot najstarejša priča nastanek Mladega roda pred 30 leti in njegovo zgodovinsko pot do danes.

Treba je najprej nakazati šolsko situacijo na Koroškem po letu 1945. Na razvalinah tretjega rajha in po letih sovraštva v deželi naj bi vzraslo vzdušje sprave in prijateljstva med sodeželani. Temu načrtu naj bi služile šolska odredba, ki je predvidevala za dvojezično ozemlje južne Koroške obvezne dvojezični pouk za vse šolarje.

Med slovenskimi učitelji tiste povojne dobe je imel vodilno funkcijo Franc Aichholzer. Naj na tem mestu na kratko orišem lik tega vzornega šolnika, velikega rodoljuba-trpina in očetovskega dobrega stanovskega tovarša.

Doma v Ločah, je po opravljenih izpitih na celovškem učiteljski služboval pred 1. svetovno vojno na raznih utrakvističnih šolah, med drugim tudi v

Kotljah, kjer je bil učitelj Lovru Kuharju, poznejšemu pisatelju Prežihovem Vorancu. Po plebiscitu, ko je večina slovenske inteligence zapustila deželo, je Aichholzer ostal — zvest svojim rojakom — na Koroškem. Avstrija mu ni dala službe. V tistih letih brez učiteljske službe je Aichholzer ustanovil kulturno-politično glasilo »Koroški Slovec«, ki je tedensko izhajalo v neki češki tiskarni na Dunaju.



Hanzl Millonig: Mladi rod je dobro urejen, pester in dober mladinski list. Objavljam to, kar res potrebujemo pri pouku. V Šentjakobu ga uporabljamo v 2., 3. in 4. šolski stopnji.

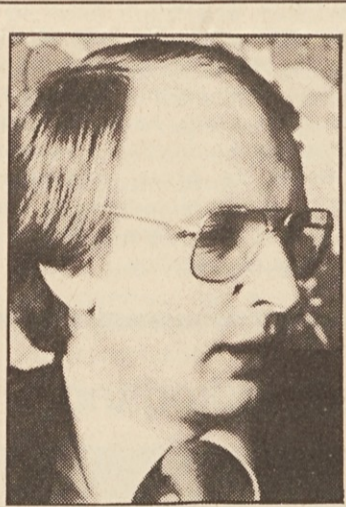
Šele po mnogih prošnjah je bilo Aichholzerju dodeljeno službeno mesto nekje v Liesertalu. Njegova težka pot pa je postala leta 1938 prav mučeniška, ko je zgubil tudi to službeno mesto, bil zaprt in vržen v KZ Buchenwald. Kot eden redkih preživelih iz te množične uničevalnice je prišel po vojni domov. Na skromnem domu v Dobju mu je gospodinjila hčerka Vida. Do svoje upokojitve l. 1949 je bil šolski upravitelj dvojezične osnovne šole v Ločah. Ob upokojitvi je prejel za tednji čas redko odlikovanje: Imenovan je bil za šolskega ravnatelja.

Osebnost sem spoznal Aichholzerja na učiteljskih tečajih za dvojezične učitelje. Mi mladi smo bili za njegove izkušene, modre, prijazne besede in svete hvaležni. V pogovorih smo naleteli vedno znova na osnovni problem: Pomanjkanje slovenskih knjig v šolah! Leta 1950, v počitnicah na skupnem oddihu v Strunjanu, se je izcimila konkretna zamisel in navduševalno je botroval tej zamisli tudi rojak in stanovski tovariš iz Libelič, upok. šolski nadzornik Rudolf Mencin. Zraven glavnega pobudnika Aichholzerja velja tudi temu idealistu naša današnja zahvala, kajti neumorno je pomagal, da je bila novemu listu na razpolago v Sloveniji tehnična pomoč.

Ime Mladi rod se je izbralo iz imen dveh nekdanjih slovenskih mladinskih listov: V Sloveniji je izhajal pred vojno »NAŠ ROD«, v Celovcu pa je izhajal prof. Joško Hutter »MLADI KORO-

TAN«. Vsi, ki smo poznali iz lastnih otroških let ta dva lista, smo čutili, da naj bo novi šolski list po svoji vsebini podoben tem predhodnikom, le bolj izrazito koroški naj bo in odgovarja naj našemu učnemu načrtu. Aichholzer je imel kot KZ-ler ugled in dobra poznanstva v vladi. Tako je dosegel Mlademu rodu uradni dostop v šolske sobe. Treba je bilo le za vsako številko aprobacije od ministrstva. Ocene za te aprobacije je pisal najprej tedanji inšpektor Just, pozneje Bernard Strauß in naš sedanji nadzornik Rudi Vouk.

Prvi urednik, izdajatelj in lastnik je bil Aichholzer sam. Spominjam se še prvih uredniških sej v gostilni pri Bierjockinu ali pa v gostilniški sobi Obir v Gasometrški ulici. Vedno dobre volje in očetovskega srca nas je vzpodbujal in krepil zdrav optimizem v nas mladih sodelavcih: Strauß, Polanšek, Vouk, Samonik, Košutnik, pozneje Velik, Millonig z ženo, Vauti in drugi. Prva številka je izšla januarja 1951, torej pred 30 leti. Naklada mi ni več znana. Cena številke je znašala en šiling.



Tomi Ogris: Kot glavni urednik si želim še več mladih dopisnikov, še več prispevkov iz vrst učiteljev — tako bo Mladi rod vedno bolj koroški. Največje zasluge za list imajo moji predhodniki — Aichholzer in Velik ter še živeča urednika Strauß in nadz. Vouk.

V dobi, ko so vzeli Mladi rod v akcijo brezplačnih šolskih knjig, in sicer za vse šolske stopnje, za katere je bil aprobiran, so za izdajatelja te skrbi stopile v ozadje, čim pa je bil iz te akcije izvzet, je kazala bilanca spet rdeče številke.

Ob tej priliki pa je treba povedati, da so vsi prizadeti: urednik, sodelavci, ilustratorji, pa tudi Andrej Mohar, ki vodi že vsa leta knjigovodstvo, žrtvovali ves trud in mnogo časa brez honorarjev za naš šolski list. Prvih deset let je bil odgovorni urednik Bernard Strauß, nasledoval ga je od 11. letnika naprej nepozabni naš rajni Herman Velik. Glavno uredniško delo in skrb pa je nosil skoro dvajset let do decembra 1971 — včasih ob zelo pičlem sodelovanju dopisnikov iz učiteljskih vrst — Rudi Vouk, sedanji naš nadzornik in

vodja manjšinskega šolskega oddelka pri deželni vladi.

Ravno v letih po ukinitvi dvojezične obvezne šole na Koroškem, kar je seveda močno prizadelo tudi Mladi rod, je opaža-



Herman Germ: V Mladem rodu sem začel objavljati 1955, torej imam tudi sam jubilej. Pri pregledu svojih prispevkov sem videl, da sem prispeval v tem času preko 20 črtic, 25 pesmic in isto število zgodovinskih opisov. Najbolj si želim, da nam bodo odvzeli finančne skrbi.

ti, da je upadlo tudi število domačih prispevkov. Ker sem kot ilustrator imel tista leta še posebno tesne stike z urednikom, so mi v spominu njegove tožbe, razočaranja in skrbi. Koliko truda in časa je žrtvoval, skoro popolnoma sam, da je prihodnja številka le izšla.

Verjetno javnost takih težav niti ni zaznala. Tem bolj je bilo prizadetim v zadoščenje, da je vsaj šolska oblast upoštevala uredniški trud, ko je imenovala po upokojitvi prejšnjega nadzornika apaškega šolskega upravitelja Rudija Vouka za novega inšpektorja.

L. 1971 je prevzel posle in skrbi glavnega urednika odgovorni urednik Velik. Po svojem blagem značaju povsod priljubljen, je novi uredni, najprej razširil odbor, pritegnil nove sodelavce in motiviral predvsem otroke k dopisovanju.

Tako najdemo v tistih letnikih Velikove uredniške dobe do dvajset domačih sodelavcev in do pet strani otroških dopisov na številko. Razen plodnih sodelavcev iz učiteljskih vrst kot so Milka Mohar, V. Vauti, Herman Germ, Pisjak-Povše, Tomi Ogris, Stana Millonig, Irena Žele in še drugi, sodelujejo tudi laiki, kot Buchwald iz Nonče vasi, Marta Velik in Šiman Olip iz Sel in naša pesnica Milka Hartman.

Veliku je uspelo, pač zaradi dobrih prijateljskih stikov, da je l. 1972 izšel Mladi rod v prikupnem barvastem ovoju. Po posebno posrečeni zunanji obliki se odlikuje 23. letnik s svojimi lepimi reprodukcijami umetniških del Wernerja Berga.

Ilustratorje teh in poznejših števil Mladi rod do danes oskrbujejo naši prijatelji v Sloveniji.

Naj se na tem mestu zahvalim v imenu vseh mladih bralcev tem umetnikom za privlačne originalne otroško ljubke ilustracije!

Kot strela iz jasnega neba je v počitnicah l. 1976 zadela koroško javnost, najbolj pa dvojezične učitelje okoli Mladega roda novica o Velikovi nenadni smrti.

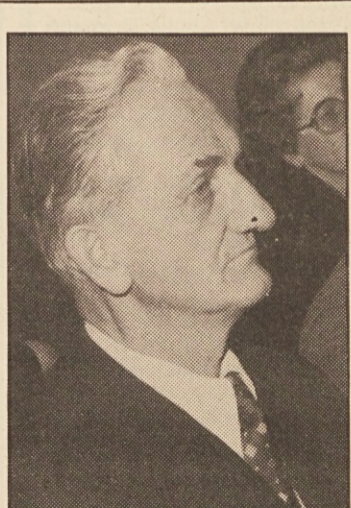
Saj nam ni bil znan samo kot uspešen urednik Mladega roda, izvrsten pedagog, čislani selski župan, temveč tudi kot pobudnik in organizator vsakoletnih učiteljskih srečanj, ki so se vršile nekaj časa pod firmo Mladi rod, pozneje pod naslovom Učit. Sekcije v ZSI. Duša vsega pa je bil H. Velik. Po njegovem pogrebu smo se zbrali tedaj učitelji v selski dvorani in se spontano strnili tesneje skupaj v zavesti, da se pokojnemu najbolje oddolžimo, ako nadaljujemo z delom za Mladi rod, ki mu je bil tako pri srcu.

Uredništvo je na prihodnji uredniški seji v knjižnici Tarvi-



Milka Mohar: Sploh si ne morem predstavljati dela brez Mladega roda. V njem objavljam že dalj kot deset let, nagovoril pa me je nadzornik vlad. svet. Rudi Vouk, ki je našel pesmice med mojim pripravami.

serstraže prevzel kolega Tomaž Ogris. Zadnji štirje letniki izpričujejo sedanjemu uredniku vestno in marljivo dejavnost z mnogimi novimi pobudami v po-



Dolgoletni urednik Mladega roda Bernard Strauß

pestritev priljubljenega lista. Bila je tudi njegova zamisel, da se za 30-letnico Mladega roda izbere iz posameznih letnikov venec domačih pesmi, spisov in zgodbic in se posebna izdaja z dovoljenjem šolske oblasti podari posameznim dvojezičnim šolam na Koroškem.



Erika Wrolich: Mladi rod se dejansko približa svetu otroka in ustreza miselnosti šolarjev. Učitelji ga naj uporabljajo v vseh štirih šolskih stopnjah ne kot pripomočka, ampak kot glavno oporo pri pouku med šolskim letom.

PRIREDITVE

Predavanje filma

»BOJ NA POŽIRALNIKU«

Prireditelj: SDP »Danica« v Šentvidu in SPD »Vinko Poljanec« v Škocijanu

Kraj: Kulturni dom v Šentprimožu

Čas: sobota, 24. 1. 1981, ob 19.30 uri

Igra

V. Škvarčin

»TU JE DETE«

Prireditelj: SPD »Rož« v Šentjakobu v Rožu

Kraj: Farna dvorana v Šentjakobu

Čas: nedelja, 1. 2. 1981, ob 19.30 uri

Nastopa: igralska skupina SPD »Rož«

Komedijska Marjana Marinca

»POROČIL SE BOM S SVOJO ŽENO«

Prireditelj: SPD »Danica« v Šentvidu v Podjuni

Kraj: Kulturni dom v Šentprimožu

Čas: nedelja, 1. 2. 1981, ob 19.30 uri

Gostuje: dramska skupina »Oder 73«

SPD »Edinost iz Pliberka

Režija: Anita Hudl

KONCERT

Prireditelj: SPD »Herman Velik« Sele-Kot

Kraj: Ljudska šola na Kotu

Čas: nedelja, 1. 2. 1981, ob 15. uri

Sodelujejo: Mešani oktet SPD »Danica«, trio »Korotan« s pevci; ženski kvartet Kežar in duo Polzer

KONCERT

Prireditelj: SPD »Vrtača« v Slovenjem Plajberku

Kraj: Sereinig v Podnu

Čas: nedelja, 1. 2. 1981, ob 19.30 uri

Sodelujejo: Mešani oktet SPD »Danica«, duo Polzer, kvartet Kežar in trio Korotan s pevci

»KONCERT DOMAČIH DRUŠTEV«

Kraj: Farna dvorana v Šentlipšu

Čas: nedelja, 25. 1. 1981, ob 9.30 uri (po maši)

Spored oblikujejo: Cerkevni pevski zbor iz Šentlipša — vodi Janez Petjak — Plazniška dekleta — vodi Irena Brežjak — Manjša folklorna skupina SPD »Trta« iz Žitara vasi — vodi Irena Brežjak — Srednja folklorna skupina SPD »Trta« — vodi Slavka Kukovica — Moški zbor SPD »Trta« — vodi Joži Starc

Slovenska prosvetna zveza vabi na

PREŠERNOVO PROSLAVO ob slovenskem kulturnem prazniku in ob 150-letnici rojstva FRANCA LEVSTIKA

v četrtek, 5. februarja 1981, ob 19. uri v AVLI SLOVENICI, Paulitschgasse 5-7

Sodelujejo: Slavnosti govornik univ. prof. dr. Jože Koruza, Recitacijska skupina SPZ, operni solist Tone Kozlevčar, pianista Andrej Feinig in Hanzl Kežar ml. ter Lucija in Marija Feinig (flavta-kitara)

9. Ples »DANICE«

Prireditelj: SPD »Danica« v Šentvidu v Podjuni

Kraj: Kulturni dom v Šentprimožu

Čas: sobota, 7. februarja 1981, s pričetkom ob 19.30 uri

Za ples igrajo »FANTJE IZ PODJUNE«

Na sporedu bodo še kratki kulturni prispevki kot nastop zbora, tria Korotana in prispevek mladinske skupine.

SPD »Srce« v Dobri vasi in Katoliška prosveta vabita na predavanje »Pravna vprašanja v zvezi z nakupom in prodajo zemljišč«

dr. Pavel Apovnik

v petek, 30. januarja 1981, ob 19.30 v Kulturnem domu v Dobri vasi

Igra

»VEST«

Prireditelj: KPD Šmihel

Kraj: Farna dvorana v Šmihelu

Čas: sobota, 24. 1. 1981, ob 19.30 uri

Nastopa: igralska skupina KPD »Šmihel«

Koncert v Rožeku

Nepričakovana udeležba kljub sončnemu vremenu in smučarski tekmi v Melih na koncertu v nedeljo, ki ga je priredilo domače kulturno društvo »Peter Markovič« na Ravnah, je navdušila tako pevke in pevce, kot tudi poslušalke in poslušalce. Trio Korotan, duo Polzer, vokalni kvartet Kežar in mešani oktet SPD »Danica« iz Šentvida v Podjuni so bili na programu tega koncerta, katerega so se udeležili poleg številnih domačinov tudi gostje iz Šentjakoba v Rožu in Le-

stanj, predsednika MPZ »Rož« Slavka Stickerja iz Šentjakoba ter tajnika Krščanske kulturne zveze Nužeja Tolmajerja.

Predsednik SPD »Danica« Stan-ko Wakounig je v okviru programa kratko predstavil svoje društvo, (ki je po lastni iniciativi lastnik novega kulturnega doma v Šentprimožu), ter povezoval posamezne točke koncertnega programa. Pomen družinskega petja za ohranjanje naše kulturne dediščine se je prav na tem koncertu v Rožeku



dinc. Predsednik društva je posebej pozdravil vdovo častnega člana društva Jozeja Miklavčiča, pd. Ščedemnika, predsednika SPD »Dra-bosnjak«, Janeza Lesjaka s Ko-

prikazal, saj sestavljajo kvartet Kežar mati in tri hčerke, duo Polzer pa sestra Marjane in brat Stanko. V vseh štirih skupinah, ki so nastopile, pa tiči neumorno delo »pevskega očeta« Hanzeja Kežarja, ki že desetletja kot samouk požrtvovalno dela tako v domačem kraju, kot tudi kot centralni pevovodja SPZ.

Omenimo naj še, da je bil omenjeni koncert skrito praznovanje prvega rojstnega dneva rožeškega kulturnega društva, ki se je ustanovilo pred letom dni in je včlanjeno v obe centralni kulturni organizaciji in s tem zajema vse kulturnike svojega kraja, kar je pokazala že omenjena udeležba, ki postaja za Rožek že skoraj legendarna. Koncert je bilo lepo darilo za rojstni dan društva, kateremu želimo še mnogo lepih uspehov.



Marjana in Stanko Polzer

Umrl je župnik Martin Skorjanc

V nedeljo, 18. januarja 1981, je v Svečah umrl v 68. letu starosti duh. svet. Martin Skorjanc, župnik v Svečah. Martin Skorjanc je bil pred 41 leti posvečen in župnikoval kot ugleden in spoštovan dušni pastir 29 let v Svečah. Njegovi farani so se od rajnega župnika poslovili že v sredo, ker so župnika Skorjanca pokopali na željo družine v četrtek, 22. januarja v Gorenčah, v njegovem rojstnem kraju.

Vestnega dušnega pastirja in velikega narodnjaka bomo ohranili v častnem spominu!



ZVEZA SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV V CELOVCU

VABILO

na redni občni zbor, ki bo v sredo, dne 28. januarja 1981, ob 18. uri v prostorih restavracije Doma glasbe v Celovcu (vhod Viktringer Ring!)

Po občnem zboru bo mag. dr. Ludvik Karničar, sodelavec inštituta za slavistiko v Gradcu, referiral o jezikoslovnih raziskovanjih govorov na Obiskem, v Kortah in Selah.

Za upravni odbor: dr. Pavel Apovnik predsednik

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO »ZVEZDA« V HODIŠAH VABI NA

HODIŠKI PLES

KI BO V SOBOTO, 31. 1. 1981 OB 19. URI PRI ČIMŽARJU V DVORCU ZA PLES IGRA »PLANINSKI SEKSTET«



Seveda na 8. Podjunskem plesu ni manjkal bogat srečolov, ki je že nekaj sestavnih del naših društvenih plesov.

Podjunski ples že osmič prireja Slovensko kulturno društvo v Globasnici in je bil tokrat preteklo soboto v Šoštarjevi dvorani. Za dobro zabavo so s poskočnimi vižami poskrbeli Fantje iz Podjune, gostom v pozdrav pa je zapel tudi mešani zbor SKD Globasnica pod vodstvom Janeza Petjaka, zaplesala pa je folklorna skupina društva. Ples, ki sta ga obiskala tudi predsednik Narodnega sveta dr. Matevž Grilc in poslovodeči tajnik Franc Wedenig, je otvoril predsednik društva Luka Hudl.

ROŽ-PODJUNA-ZILJA

Žitara vas

V torek, na dan sv. Treh kraljev, smo spremljali k zadnjemu počitku Gregornovega očeta, Jozeja Gregorna iz Dul.

Zahrbtna bolezen, ki jo je rajni potrpežljivo prenašal, je odvzela Gregornovi družini vse prezgodaj ljubljenega očeta, ženi dragega moža, sosedom pa pridnega in skrbnega gospodarja, ki je bil zmeraj pripravljen pomagati, kjerkoli je mogel.

Rajni Gregornov oče se je rodil 15. maja leta 1919 kot prvi sin zavednih kmečkih staršev Jozeja in Marije Gregorn v Dulah pri Žitari vasi. Kot kmečki sin je prebrodil vse trdo in naporno, pa tudi veselo življenje kmečkega stanu. Težko je prizadelo rajnega kot zavednega Slovenca, ko je moral, kot tudi njegova brata Pavel in Hanzej, služiti kot vojak Hitlerjevemu režimu, doma pa so nacistični krvniki zaprli mater; oče so že leta 1935 umrli. Ostala je tedaj doma samo še služkinja Tilka (Gregornova Tilka), ki je do vrnitve sinov ter matere kmetovala. Rajni je kot starejši sin prevzel kmetijo in si kot ženo izbral Amalijo Urank iz zavedne Kavhove družine iz Encelne vasi, s katero se je leta 1957 poročil. Zaorala sta brazdo novega življenja in skrbno obdelovala domačo grudo. Rodila sta se jima dva otroka, Malej, ki je kot šivilja v tovarni Solida v Žitari vasi, in sin Peter, ki hodi v 8. razred Slovenske gimnazije v Celovcu. Dala sta jima najdragocenejšo na življenjsko pot, ljubezen do materine besede ter naroda.

Kljub trdemu delu na kmetiji je rajni še našel čas, da je celih 10 let, in sicer od marca leta 1954 do marca 1964 zastopal interese slovenskih občanov v občini Žitara vas, kar tedaj za njega ni bilo lahko, ko je skoraj ves čas bil edini zastopnik Slovenske skupnosti v občini.

Za vso to požrtvovalnost in idealizem v prid slovenski skupnosti v

občini se je rajnemu ob odprtem grobu zahvalil v imenu EL-Žitara vas, SPD »Trta« ter v imenu občine Tinej Hribnik.

Šentrupert pri Velikovcu

V starosti 85 let nas je za vedno zapustila naša faranka Drute Wernig. Rajna se je rodila v Pušnikovi družini, ki je bila zelo številna. Svoja trda otroška leta je rajna preživela v skromni gorski bajti na sončnih Vinogradih. Kot otrok je na poti v šolo dnevno nosila mleko v meščanske hiše.

Ko je dokončala šolo, je morala za družino nadomeščati mamo, ki je bila pohabljen in zaradi tega pri oskrbi številne družine ovirana. Tako je ona kot mlado dekle morala opravljati vsa gospodinjska dela.

Pozneje je služila pri različnih gospodarjih — s tem si je služila vsakdanji kruh. Rajna je bila globoko verna, rada je darovala za cerkev, misijone, za bogoslovce, prav tako rada pa je tudi pomagala, dokler je mogla, pri lepšanju cerkve. Naš župnik g. Damej je na njeni zadnji poti daroval mašo za dušnico ter nakazal njeno življenjsko pot. Pogreba se je udeležilo veliko faranov in sorodnikov. Bog ji bodi za njene zemske trude dober plačnik!

Rožek

V rubriki »Rož, Podjuna, Zilja« Našega tednika z dne 8. januarja t. l. smo poročali o odlikovanjih pevk in pevcev rožeškega cekvenega pevkega zbora. Seznam pevcev, ki smo ga objavili, je bil na žalost nepopoln, ker je manjkal v njem Janez Lepuschitz, pd. Fuger na Ravnah, ki je dobil priznanje za 30 let zvestega sodelovanja pri domačem cerkvenem zboru.

Loče

Te dni je slavila svoj 85. rojstni dan Agnes Puschnig. Slavljenska se je rodila 20. januarja 1895. Svoja mlada leta je preživela pri Starem gradu. Njen oče je bil gozdar. Z 21 leti je stopila v zakonski stan. Rodila je tri otroke, Kristijana, Josefi-no, najmlajši sin pa je padel v vojni. Z 28 leti se je začela baviti z gostilno v Ločah, ki jo je pozneje predala hčerki. Puschnigovi stari mami iskreno čestitamo.

ČESTITAMO

Na Dunaju je zaključil študij veterinarne medicine Peter Paulitsch, pd. Vrablov na Otožu pri Šentilju.

V rekordnem času, in sicer v štirih letih in treh mesecih je svoj študij prava dokončal na graški univerzi Janko Tischler. Mlademu doktorju čestitamo!

Triletna strokovna šola za ženske poklice v Šentpetru s pravico javnosti

Zdaj je polagoma zopet čas, da se odločijo štirinajstletna dekleta za svoje nadaljnje šolanje. Že najmanj pol leta prej je treba resno pretehtati vse možnosti šolanja, ki obstojajo v tej starosti. Tako je potem odločitev bolj premišljena, ker je še dovolj možnosti za informacijo.

Poklicna šola v Šentpetru je s svojimi predmeti prilagojena novemu času.

Na tej šoli poučujejo strokovno dobro izobraženi učitelji in absolventi univerze.

V pouk so uvrščeni sledeči predmeti:

- **trgovska izobrazba:** knjigovodstvo, trgovsko dopisovanje, trgovsko računstvo, državnozanstvo, družbeno gospodarstvo;
- **jezikovna izobrazba:** slovenščina, nemščina, angleščina;
- **naravoslovni predmeti:**
- **fonotipija:** strojepis, stenografija;
- **praktični predmeti:** šivanje, kuhanje, vzgoja otrok, gospodinjstvo;

MOŽNOSTI PO ŠOLI

1. To je EDINA ŠOLA na Koroškem, ki nudi na dvojezični šoli trgovsko izobrazbo. Zato so dekleta po šolanju sposobna za službo v trgovskih oddelkih vseh podjetij (npr. v bančništvu, industriji, trgovstvu, tujskem prometu itd.). Nastavljene pa so lahko tudi v državnih službah, kot sekretarke pri advokatih, kot pomočnice pri zdravnikih itd.

2. Kdo si pa po treh letih želi zaključek z MATURO, lahko dodatno obiskuje dvoletno šolo v Linzu in tam maturira. S tem dobi pravico za študij vseh strok.

3. Prej ali slej si ustvari vsako dekle lastno družino in gospodinjstvo. Potem ji koristi ta šola več kot vsaka druga.

S tem so nakazane le najpogostejše poklicne odločitve absolutno. Praksa pa pokaže, da imajo absolventke veliko izbiro in lahko dobijo primerno delovno mesto.

Mag. Maja Amrusch-Hoja, profesor

Zahvala

Ker nam ni mogoče, da bi se zahvalili vsem, ki so spremljali našo mater Katarino Ritter na zadnji poti, vsem, ki so prišli od blizu in daleč ter molili za blagor njene duše, izrekamo na tem mestu iskreno zahvalo.

Posebna zahvala velja č. g. duhovnikom, ki so s svojo prisotnostjo, z molitvijo in petjem počastili našo blago mater. Najiskrenejšo zahvalo pa izrekamo domačemu dušnemu pastirju za daritev sv. maše, za poslovilne besede, za cerkvene obrede in molitev, ki so jih opravili za mir njene duše.

Nenazadnje pa se zahvaljujemo č. sestram elizabetinkam, ki so materi v bolnici stregle z angeljsko potrpežljivostjo in ji nudile tudi duhovno pomoč ter ji stale ob strani v njeni zadnji uri.

V imenu družine

žalujoči mož
Andrej Ritter

Šentrupert pri Veljkovcu

Članek, ki v koroški »Kleine« ni smel iziti

Pod naslovom »Slowenen für mehr regionale Rücksicht« je urednik koroške Kleine Zeitung Horst Ogris napisal analizo kulturnih dni. V njej razmišlja o ozadjih tradicionalne prireditve. Očitno se je vodji koroške izdaje in prejemniku nagrade FPÖ Heinzu Stritzlu zdelo, da članek preveč pozitivno piše o prireditvi, da prinaša preveč informacij. Ogrisova naliza je smela iziti samo v štajerski izdaji. Primer ni enkraten. FPÖ-nagrajenec Stritzl je ponovno preprečil članke sourednikov, ki so potem lahko izšli le v graški izdaji »Kleine Zeitung«. Na Koroškem se je pač treba ozirati na tiste, ki podeljujejo nagrade. (Za »informacijo«: Kleine Zeitung ima pripis »neodvisna«. Izdaja ga pa Katoliško tiskovno društvo.)

VON HORST OGRIS

Nun ist das Dutzend voll. Was im Jahre 1969 in der Klagenfurter Arbeiterkammer als Versuch begonnen worden war, hat sich mittlerweile zur festen Institution im geistigen Leben der Slowenen in Kärnten etabliert: Die jährlichen slowenischen Kulturtag.

Die Veranstaltungsreihe war auch deshalb begründet worden, weil man gerade in einer Zeit, in der der Wind der politischen Auseinandersetzung in der Minderheitenfrage schärfer zu wehen begann, den Nachteil, daß die Volksgruppe bar jeder intellektuellen Institution in Argumentationsnotstand zu kommen drohte, deutlich gefühlt hat.

So kam es dazu, daß man mit prominenten Professoren der Universität in Laibach — unter ihnen auch solche, deren Verfahren Kärntner gewesen sind — die Kulturtag geschaffen hat. Gerade die Dominanz dieser Kapazitäten wie Grafenauer, Zwitter etc. hat auch durch Jahre hindurch das Image der Veranstaltung bei den deutschen Kärntnern mitbelastet.

Obwohl die Entwicklung deutlich dahin ging, den Anteil an »originalen« Kärntner Beiträgen zu verbreitern, hat sich dies in der öffentlichen Meinung kaum niedergeschlagen.

Der Grund dafür ist ein höchst einfacher: Die Kulturtag der Slowenen gerieten primär immer auch zu einer politischen Veranstaltung, was im abgelaufenen Jahrzehnt mit Ortstafelkonflikt und dem neu-

en Volksgruppengesetz nicht wundern darf.

Die »reine« Kultur behielt bis dato bei den slowenischen Kulturtagen mehr oder minder immer den Status der Rahmenveranstaltungen.

Nicht anders war es auch bei den 12. Kulturtagen, die vom 28. bis 30. Dezember 1980 im Haus der Hermagorasbruderschaft in Klagenfurt abgehalten wurden.

Wie sehr man sich innerhalb der slowenischen Gruppe in den letzten Jahren des Umstandes bewußt geworden ist, wieviel Terrain man seit der Volksabstimmung 1920 verloren hat, geht auch daraus hervor, daß man diesen schmerzlichen Tatsachen immer große Aufmerksamkeit geschenkt hat.

Bei den 12. Kulturtagen der Slowenen stand im Mittelpunkt der Beratungen der Beitrag des Gailtales zur slowenischen Kultur.

Gerade das untere Gailtal, das in der Monarchie noch größtenteils slowenisch gewesen ist, ist ein lohnendes Forschungsziel. Dies aus zweierlei Gründen: Da dieses Gebiet nicht in den Abstimmungskampf verwickelt gewesen ist, hat es einerseits viel rascher

als das Rosen- und Jauntal die nationale Identifikation eingebüßt.

Zum anderen, und das ist vielleicht eine Chance für die Zukunft, ist es emotional wesentlich weniger belastet als der übrige Südkärntner Raum.

Dies erkannte auch Magister Ludwig Flaschberger, selbst aus dem Gailtal stammend und zur Zeit im Wiener Sozialministerium beschäftigt, der sich in einem statistisch solid untermauerten Beitrag mit »Erscheinungsformen und möglichen Gegenstrategien unter besonderer Berücksichtigung des Gailtales« befaßte. Wohl warnte er die Veranstalter, daß von einer Renationalisierung zu träumen, illusorisch wäre, wies aber andererseits darauf hin, daß die Chancen darin zu suchen wären, ein neues Regionalbewußtsein zu etablieren.

Mit ebensolchen Aspekten befaßten sich die beiden Laibacher Dušan Nečak und Peter Vodopivec, die in ihrem Beitrag die »Renaissance der Minderheitenbewegungen in Europa« in den letzten Jahrzehnten untersuchen und eben auch diesen Trend zur Regionalisierung besonders unterstrichen haben.

Eher bescheiden, was den Neuheitswert betrifft, entwickelte sich die »Information über die Lage der slowenischen Volksgruppe in Kärnten«; vorgelesen von den Vorsitzenden der beiden zentralen Organisationen der Slowenen, Dr. Matjež Grilc (Rat der Slowenen) und Dr. Franci Zwitter (Zentralverband). Während Zwitter sich damit begnügte, ausschließlich auf das »Glaubensbekenntnis« der Slowenen in Kärnten, den Artikel VII des Staatsvertrages, zu pochen, gab es von Grilc vorsichtige Signale in Richtung der Parlamentsparteien, den stagnierenden Dialog zwischen Slowenen und dem offiziellen Österreich wieder zu vertiefen.

Als besonders markant war in diesem Zusammenhang die Ankündigung von Grilc zu werden, daß es bereits in Kürze wieder mit dem Landeshauptmann von Kärnten, Wagner, zu Gesprächen kommen wird. Dies ist umso bedeutsamer, als der Kontakt der Slowenen zur Bundesregierung über alle Hürden hinweg immer vorhanden ist, während im Land selbst »Eiszeiten« mit »Tauwetterperioden« häufig wechseln.

Hier zur Öffnung wie zur Stabilisierung der Situation beizutragen, bemüht sich auch die Kärntner »Kleine Zeitung«. Gerade in den letzten Wochen hat eine Serie von Gastkommentaren von Slowenen wie Deutschen wesentlich dazu beigetragen.

Als bedeutsam wertete Grilc denn auch die verbesserten Beziehungen zwischen Wien und Belgrad und bekannte sich auch dazu, daß das Minderheitenproblem eine innerösterreichische Sache wäre, die allerdings durch den Artikel VII internationale Dimensionen aufweist.

Insgesamt verliefen die 12. Kulturtag, in deren Rahmen es eine Exkursion ins Gailtal, einen Konzertabend mit der historischen, slowenischen »Gailtaler Hochzeit« und den Besuch einer Ausstellung von Valentin Oman gegeben hat, durchaus sachlich und die Annahme, von ihnen könnten neue Impulse ausgehen, ist sicher nicht von der Hand zu weisen.

MI ZA VAS

PIŠE MIHA ZABLATNIK



DOKLADE K KREDITNIM STROŠKOM PRI INVESTICIJSKIH KREDITIH ZA TUJSKI PROMET

Kreditni vir:

Sredstva iz bičeja dežele Koroške in zveznega ministrstva za trgovino, obrt in industrijo.

Namen kredita:

Investicijski krediti, ki služijo financiranju tujskoprometnim nameram. Olajša naj se možnost koriščenja investicijskih posojil z dokladami k obrestnim stroškom ali poroštvenim stroškom.

Prosilec:

Turistična podjetja.

Vložitev:

Preko banke, ki nam odobri kredit, pri Uradu koroške deželne vlade.

Odobritev:

Urad koroške deželne vlade.

Višina kredita:

a) pri obnavljanju od 500.000.— do 1 milijon šilingov.

b) pri namerah za prehranjevanje in ureditev infrastrukture (Verpflegungs- und Erschließungsvorhaben) od 150.000.— do 1,5 milijona šil.

c) pri razvojnih namerah (Entwicklungsvorhaben) neomejeno.

Predpogoji za kredit:

Obrestne doklade se odobrijo izključno za financiranje takih namer, kjer se izpolni eden izmed sledečih predpogojev:

- a) po rentabilnosti skromni obrati, kjer obremenitev z normalnimi obrestmi bančnih investicijskih kreditov ni znosna,
- b) ni možno predložiti potrebnih bančnih sigurnosti za sprejem tujega kapitala,
- c) obrestna doklada dežele najmanj 1%.

Sledeče namere se podpirajo:

a) obnavljanje:

iz- in dograditev, prezidava, sob za goste in personal, gostinjskih strojev, orodja in opreme, če služijo racionalizaciji in so primerni, da zvišajo standard ponujenih uslug;

b) prehranjevanje:

Nova zgradba obratov za prehranjevanje, če obstaja ali grozi nesoglasje med ponudbo za prenočitve in prehranjevanje;

c) ureditev infrastukture:

Postavitev novih posteljnih kapacitet v področjih, kjer se naj na novo uredi infrastruktura za turizem (področja gorskih kmetov, obmejna in nerazvita področja);

č) razvojne namere:

Postavitev turističnih uredb za večje število oseb (ukrepi v infrastrukturi, kot kopališča in pokriti bazeni, vlečnice, razgledne poti, uredbe za zdravljenje in šport).

Sigurnosti:

Po dogovoru.

Kreditni stroški:

Obrestna doklada v višini 1%, če zvezno ministrstvo za trgovino, obrt in industrijo investicijskemu kreditu ne odobri več kot 2,5% obrestne doklade.

Trajanje:

Do 5 let, v izjemnih slučajih do 10 let.

Lastno breme:

Ena tretjina (v utemeljenih izjemnih slučajih 1 četrtina) skupnih stroškov.

Informacije in svetovanje:

Finančnopolitični oddelek. Zbornice za obrtno gospodarstvo za Koroško.

Državljeni, pred kratkim se je pomikal po ulicah voz z opeko. Za Boga! Srce mi je drhtelo od veselja. To pomeni vendar, da bomo kmalu zidali. Opeke ne vozijo zaman. Že zidajo kje kako hišico. Dobro, le začnimo!

Morda bo čez dvajset let ali še poprej imel vsak državljan svojo sobo. In če se prebivalci ne razmnože prehudo, bosta prišli na eno glavo morda celo dve ali tri sobe. In še kopalnica povrh.

Potem bomo dobro živeli, državljani: Ena soba, recimo, bo spalnica, druga sprejemnica za goste, tretja pa še za kaj drugega. Zaposlitev bo ob takem svobodnem življenju kar sama po sebi prišla.

Jaz sem na primer stanoval v Moskvi. Nedavno sem se vrnil. Na lastni koži sem nosil to krizo. Pridem, mislite si, v Moskvo in se napotim s prtljago po ulicah. Pa me ne puste v nobeno stanovanje. Še stopiti ne smem nikamor, da bi odložil svoje stvari — nemogoče.

Dva tedna sem se klatil po ulicah. Brada mi je rasla in izgubil sem vse svoje stvari. Tako sem se potikal brez prtljage okrog in iskal kakega lokala.

V neki hiši nazadnje pride po stopnicah doli neko človeče. »Za 30 rubljev,« pravi, »vas lahko nastanim v kopalnici. To vam je gosposko stanovanje. Med drugim so notri tudi nečke. V nečkah lahko stanujete. Oken sicer ni, pač pa so vrata. Tudi vodo imate na razpolago. Lahko nalijete,« pravi »polne nečke vode in ste lahko, če se vam zdi, ves dan pod vodo!«

Jaz pa mu pravim: »Nisem riba, dragi tovariš. Ni treba, da bi bival pod vodo. Na kopnem bi rad živel. Odnehajte malo glede mokrote.«

»Ne morem, tovariš,« odgovori. »Bi rad, pa ne morem. Ne zavis od mene. Stanovanje je skupno. In za nečke imamo določeno ceno.«

»Dobro,« pravim, »če ne gre drugače. Odščipnite mi 30 rubljev in me spustite hitro noter. Že tri tedne se potikam po pločniku. Bojim se, da bom obnemogel od utrujenosti.«

Vendarle so me spustili noter. In začel sem stanovati. Kopalnica je bila zares gosposka. Kamor si stopil — marmornate nečke, cel trop krilatih živalic. A nič prostora, kamor bi človek sedel. Sicer si lahko sedel na

MIHAIL ZAŠČENKO:

Stanovanjska beda

rob, toda tedaj si pal na tla in sicer naravnost v marmornate nečke.

Dal sem si narediti za 30 rubljev leseno stojalo in tako sem živel. Mesec pozneje sem se poročil. Izbral sem si, veste, mlado, dobrodušno žensko. A sobe nisem imel.

Mislil sem, da ne bo privolila v možitev radi nečke in da se bom moral odreči družinskemu življenju in domačnosti. A ni me zavrnila. Samo melanholična je

bila malce pa dejala je: »Dobri ljudje lahko žive tudi v nečkah. V skrajni sili se tudi lahko postavi pregraja. Tukaj, recimo, naj bo boudoir, tukaj jedilnica.«

Dejal sem: »Lahko se postavi pregraja. Drugi najemniki, ti vrage, ne bodo tega dovolili. Ne marajo ničesar slišati o prezidavi.«

No, stanovala sva, kakor je pač bilo. Še eno leto ne, pa sva dobila, jaz in moja žena, precej malega otroka. Nazvala sva ga Volodko in sva še nadalje sta-

novala tamkaj. V nečkah sva kopala otroka in stanovala. In, veste, vse je šlo izvrstno. Otrok se je kopal vsak dan, pa se ni prehladil.

Samo nekaj je bilo nerodno: vsak večer so prišli drugi stanovalci, da bi se kopali. Tedaj smo morali — vsa naša družina — iti ven na hodnik.

Prosil sem ljudi: »Državljeni, kopljite se v nedeljo. Saj se ni treba kopati vsak dan. Kdaj pa naj potem stanujem? Zamislite se vendar v naš položaj!«

A teh ljudi, teh lopovov, je 32. Pa vsi kolnejo. In vsi so pripravljani vsekati koga po gobcu.

Torej je ni pomoči. In stanovali smo, kakor se je pač dalo.

Čez nekaj časa je prišla mamka moje soproge s kmetov

v našo kopalnico in se je tamkaj nastanila. »Tako zelo sem se veselila, da bom mogla zibati svojega vnučka. Ne moreta mi kratiti te sreče.«

Dejal sem: »Saj vam je tudi ne kratim. Le, le, mamka, le zibajte ga! Za vrage! Lahko tudi spustite vodo v nečke in greste z vnučkom vred pod vodo, kolikor se vam zahoče.«

Svoji ženi pa sem rekel: »Morda, državljanka, bodo prišli k vam še drugi sorodniki? Tedaj povejte rajši kar takoj. Ne pustite me v negotovosti.«

In odgovorila je: »Morda le moj bratec za božične počitnice...«

Toda bratca nisem hotel čakati in sem se odpeljal iz Moskve. Denar pošiljam svoji družini po pošti.

Izobraževalni dnevi v Domu v Tinjah

- ZA FANTE OD 18. LETA NAPREJ
- ZA MLADE MOŽE

2. del:

Od ponedeljka, 26. januarja, ob 8.30 uri, do petka, 30. januarja, ob 13. uri.



IZ VSEBINSKEGA PROGRAMA:

- Vprašanja prijateljstva — partnerstva — zakonske ljubezni (Jože Kopeinig)
- Forum zgodovinskih vprašanj: Zadnja desetletja monarhije; Prva republika, vojni in povojni čas (dr. Janko Zerzer)
- Kulturna zgodovina koroških Slovencev (dv. sv. dr. Valentin Inzko)
- »Svoboda« v demokraciji? (Karel Smolle)
- Aktualna vprašanja o znižanju davka na dohodek (Andrej Wakounig)
- Sedanje stanje in pomen Slovenskih zadrug na Koroškem (dr. Mirt Zwitter)
- Problemi evropskih narodnostnih skupnosti (dr. Reginald Vospornik)
- Politične stranke v Avstriji — Politische Parteien in Österreich (dr. Günther Leehofer)
- Beseda slovenskih pesnikov in pisateljev (1. in 2. del) Praktično pravorečje: branje pesmi, proze in iger (prof. Jožko Kovačič)
- »Ein Leben im Würgegriff« (ravn. Theo Harrich — EBZ-Celovec)
- Učimo se izražati tako, da nas bo vsak razumel! (Miha Zablatnik)
- Pogledi na novejšo avstrijsko književnost — nemška literatura (dr. Marija Spieler)
- Zakon z medicinskega vidika — vprašanje spolnosti in urejanja spočetij — zdravje (dr. Štefan Jelen)
- Ekskurzija: planetarij in UKM v Celovcu
- Plesni tečaj v več delih (Anica Zablatnik)
- Slovenski filmi in družabne igre
- Gledališka predstava (po želji in možnosti v Celovcu ali v Ljubljani)
- Kratke misli na pragu dneva (Jože Kopeinig)

Vodji tečaja: rektor Jože Kopeinig in Martin Pandel

Važno: Izobraževalni dnevi so enota. Zato je udeležba pri celotnem programu potrebna!

Prispevek: za 9-dnevni penzion šil. 1350.—, za ves izobraževalni program in za vse podlage ter delovni material šil. 500.—; skupno: šil. 1850.—.

Da ne bo finančnih ovir, smo znižali ceno!
Znižana cena: šil. 1300.—!

Valentin Polanšek

Križ s križi

96.

Nekaj za pod zob je imel vedno kot železno rezervo pri sebi na stanovanju. Pisal je svoje reči. Učiteljica mu je priskrbela dva debela bloka lepega papirja. Najbrž ga je še hranila iz dobrih časov, ko si lahko kupil vse. Pisal je tudi Charlotti.

Odkrival je, da je tako najbolje. Sam biti. Pa nemoteno. Skozi okno ga ni bilo moč odkriti. Sostanovalci, ki so prebivali v prvem nadstropju, ga niso mogli zaznati. Kretal se je skrajno previdno in poredko. Ugajalo mu je. Zdaj sem nekje, kjer sem zares sam zase. Zleknil se je vmes po kavču. Zaveslaj jez bujno fantazijo v svetove, vedno nove, on in ona, sama zase:

Načrt bo treba narediti še za preostale počitniške dneve. Šele 5. septembra odidem nazaj v Kranj. No... sedaj že tretjeletnik. Gre naprej! Gre! Vsak dan je treba nekaj načrtovanega opraviti. Pretiravati ne. Posiljevati sebe tudi ne. Trdna volja pa se mora sproti krepiti. Zato bo vmes še kaka šolska po-

navljalna ura. Magari, če mi pridejo solze ob odurni matematiki.

Vselej ni glasbe. Vselej ni sonca. Ljudje tudi ob dežju najdejo delo. Poglej kmete, leto dni si porazdelijo delo. Kadar je delopust, pa oddih! Praznik le, če je zaslužen. Kaj je rekla Charlotta nekoč: Življenje ni praznik!? To drži. Kar ljubica reče, vedno drži. Ona je več kot vsi ljubezenski romani in filmi. Ona je dejstvo. Ona je zvestoba. Ona je ljubezen, ki je vsak dan bogatejša, čim dalj časa sem brez nje.

Žepni koledar je premajhen za vsakdanji zapis, kar mislim in občutim. Zato vzamem rezervni zvezek. Angleški vokabli bodo že še dobili kje drugod svoj kraj. Da, prevajalne vaje z angleščino! Pospešiti! Predvsem pa slovenske! Pri srcu me zaboli Charlottin očitek, da govorim slovensko le po zdravem narečnem jezikovnem občutku. Kaj je res, da kot rojen Slovenec ne znam svoje materinščine? Charlotti so se nekoč ob Kokri orosile oči, da opaža na meni celovito usodo raznarodovalne germanizacije vseh koroških Slovencev. Začel ji bom pošiljati težje tekste v nemščini in z dodatnim prevodom v slovenščino.

Kaj je to, da se sedaj vsak dan šele spominjam določenih podrobnosti o dragi? Kako je govorila z očmi. Gledala sva se dolgo ob Prešernovem nagrobnem spomeniku, večkrat sva bila tam, vse na njej se je spreminjalo, bilo je, kot da raste vame, da išče nekaj v meni, za kar sam ne vem. Zanetila je v meni vedno nove ognje. Potem jih je vzela v varstvo. Da se

ne bi razdivjali v požar. Da jih ne bi zajeli svoražniki viharji. Da ne bi zaradi moje nezmožnosti ugasnili. V njenem pogledu je odsevalo vse, kar sem si kdaj predstavljal o Kleopatri, Sapfi, Juliji, Izoldi, v njej je prisotno, kar je materinskega, sestrinskega, svetniškega, božanskega...

Charlotta je poslala svojo drugo sliko. Ni se je mogel nagledati. Izraz je bil žgoče očarljiv. Zabilelo ga je od prekipevajoče lepote. Moja... moja... moja! je sekalo srce. O grešni dan, da ni mogoče zavpiti soncu naproti: Glej človek, glej prijatelj, glej tujec, moja sreča!?

Na vogalu Petelnovega soseda stoji tovarnjak. Policist z brzostrelko. Na tovarnjaku zbito uklenjeno človeče. Ujet partizan. Pogled predirljiv. Zmagovit. Oči se srečajo z dijakovimi...

Tega človeka sem videl pri frizerju za Staro pošto v Kranju! Kaj me tako gleda? Tujec neznanca nikoli ne gleda dolgo...

Tujec?

Je tujec?

Sem mu jaz tujec?

Tujec medli uklenjen na tovarnjaku.

Sonce zgoreva nad Obirjem. Sonce gre za božjo gnado... Božjo gnado? Tujec gleda v sonce. Sonce se vrne. Gotovo. Jutri se vrne. Izza vzhoda se vrne.

Tujec se ne vrne...

Oči so lahko neprekričljiv očitek: Zato se borim. Zate. Za tvoj jutrišnji dan. Za tvojo bodočnost, da boš dosegel svoje življenjske cilje... (Dalje)

od petka, 23. januarja 1981

do četrta, 29. januarja 1981

AVSTRIJA

TV

LJUBLJANA

1

trebujemo — 21.50 Biotehnologija —
čudežna industrija — 22.35 Šport —
0.00 Poročila

2

1

LJUBLJANA

22.05 V znamenju — 22.20 Španske
operne zvezde

SOBOTA, 24. januarja: 17.25 Narodna glasba — 17.55 Iz sporeda TV priština — 18.25 Maček pod čelado — 19.30 TVD — 20.00 Življenje na zemlji — 20.55 Poročila — 21.05 Feljton — 21.25 Športna sobota — 21.55 Koncert Marjana Migdala

NEDELJA, 25. januarja 1981: 15.50 Nedeljsko popoldne — 19.30 TVD — 20.00 Svem 80 — 21.00 Včeraj, danes, jutri — 21.25 Igrani film

PONEDELJEK, 26. januarja: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Lutkovna nadaljevanka — 18.00 Junaške narodne pesmi — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Telesport — 19.30 TVD — 20.00 Znanost — 20.50 Zagrebška panorama — 21.15 Družina Polaniecki — 22.35 7+7

TOREK, 27. januarja: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Pustolovščina — 18.15 Književnost — 18.45 Zeleni kabaret — 19.30 TVD — 20.00 Najvažnejša je ljubezen — 20.55 Zagrebška panorama — 21.20 Človek in čas

SREDA, 28. januarja: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Majske igre — 18.15 Splošna ljudska obramba — 18.45 Na obisku — 19.30 TVD — 20.00 Eno šolsko leto — 21.00 Zagrebška panorama — 21.20 Kronika v Kamnu

ČETRTEK, 29. januarja: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Jelenko — 18.15 Znanost — 18.45 Muppet Show — 19.30 TVD — 20.00 Kino oko — 23.00 24 Ur

PETEK, 23. januarja: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Ne varaj svoje žene — 12.20 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Medvedi so pripravljani — 17.50 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 XY nereseno — 21.20 Dogodivščine iz šolskega časa — 22.20 Šport — 22.30 Nočni studio — 23.30 Poročila

SOBOTA, 24. januarja: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Makart in njegova doba — 11.25 Nočni studio (ponovitev) — 12.30 Zapoj z nami — 13.00 Poročila — 14.20 Dereče vode — 16.00 Iz parlamenta — 17.00 Od otrok — za otroke — 17.30 Mumins — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Cirkus — danes in jutri — 21.50 Šport — 22.10 Elton John v Rusiji — 22.50 Poročila

NEDELJA, 25. januarja: 11.15 ORF stereo koncert — 12.25 Knjiga — otrokov prijatelj — 15.05 Brez vsakršnega jutra — 16.30 Jeruzalem, Jeruzalem — 17.15 Čebelica Maja — 17.40 Za lahko noč — 17.45 Klub seniorjev — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Kdo bo dedoval starega očeta? — 21.40 Poročila

PONEDELJEK, 26. januarja: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 TV kuhinja — 10.00 Šolska TV — 10.30 Idealen par — 12.00 Iz parlamenta — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Lassie — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Živalski svet — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport ob ponedeljskih — 21.05 Detektiv Rockford — 21.50 Večerni šport — 22.20 Poročila

TOREK, 27. januarja: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Divje vode — 12.10 Edgar iz Tamaraka — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Tudi šala mora biti — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Kurir kraljice — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Teleobjektiv — 21.00 Videoteka — 23.00 Poročila

SREDA, 28. januarja: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi šala mora biti — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska TV — 10.35 Brez vsakega jutra — 12.15 Teleobjektiv — 13.00 Poročila — 17.00 Globus — 17.30 Wickie — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Robinovo gnezdo — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.10 Šport — 22.00 Slike v ogledalu — 22.15 Šport — 22.30 Poročila

ČETRTEK, 29. januarja: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska TV — 12.15 Bela hiša — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Marko — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Za mizo, prosim — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Slike ne po-

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: »Naš tednik«, Celovec, Viktringer Ring 26. 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61.000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 180.— šil., za Jugoslavijo 200.— din, za ostalo inozemstvo 300.— šil. (po zračni pošti 550.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Borut Sommeregger. — Tisk: Ofsettiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Vsi Viktringer Ring 26.

PETEK, 23. januarja: 17.25 ORF danes — 17.30 Šolska TV — 18.00 Knjiga — otrokov prijatelj — 18.30 Vi želite, mi zaigramo — 19.00 Najhitrejša miš Mehike — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Tele-med — 21.20 Politika ob petkih — 22.20 Do zadnjega nagiba — 0.00 Poročila

SOBOTA, 24. januarja: 10.55 Veleslalom (ženske) — 12.55 Smuk moških — 14.25 Veleslalom (ženske) — 17.00 Ljuba družina — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Šport — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Slučaj za ljudskega odvvetnika? — 20.15 Rihard III. — 22.35 Vprašanja kristjana — 22.40 Shoot out — 0.10 Poročila

NEDELJA, 25. januarja: 9.05 Slalom moških — 12.55 Slalom moških — 16.00 ORF danes — 16.05 Rokomet: Südstadt: Osjek — 17.15 Nothing Sacred — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Maškerada — 22.05 Šport 22.20 Charlie Cahn — 23.30 Poročila

PONEDELJEK, 26. januarja: 17.55 ORF danes — 18.00 Tehnika po novih poteh — 18.30 Orientacija — 19.00 Najhitrejša miš Mehike — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Edgar iz Tamaraka — 21.05 Šiling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Oblak med zobmi — 23.50 Poročila

TOREK, 27. januarja: 17.55 ORF danes — 18.00 Arheologija biblije — 18.30 Galerija — 19.00 Najhitrejša miš Mehike — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Družina Merian — 21.03 Apropos film — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2

SREDA, 28. januarja: 17.55 ORF danes — 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Na poti po Avstriji — 19.00 Najhitrejša miš Mehike — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kultura ob sredah — 21.00 Svet knjige — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Vincent van Gogh — 0.15 Poročila

ČETRTEK, 29. januarja: 17.55 ORF danes — 18.00 Brez nagobčnika — 19.00 Najhitrejša miš Mehike — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Velika šansa — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2

Iščemo starejšo samostojno gospo za dom starih. Stalna služba, hrana in stanovanje v hiši. Prijava na dom onemoglih: Bokalič Ivo, Šentjakob v Rožu 163, 9184, Tel.: 0 42 53 / 251.

RADIO CELOVEC SLOVENSKE ODDAJE

Petek, 23. januarja:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Domača imena — Za kratek čas.

Sobota, 24. januarja:

09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Nedelja, 25. januarja:

07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

Ponedeljek, 26. januarja:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Koncert Kernjakovih pesmi — 4. del.

PETEK, 23. januarja: 10.00 Zimski šolski spored — 13.15 Zimski šolski spored — 17.15 Poročila — 17.20 Olimpiada smeha — 17.50 Domači ansambli — 18.20 Obzornik — 18.30 Sodobna medicina — 19.00 Ne prezrite — 19.15 Risanka — 19.24 TV nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Naša krajevna skupnost — 20.40 Propagandna oddaja — 20.45 Jazz na ekranu — 21.00 Župan v Casterbridgeu — 21.55 V znamenju — 22.10 Nočni kino

SOBOTA, 24. januarja: 9.10 Poročila — 9.15 Vrtec na obisku — 9.30 Sebastijanova babica — 9.45 Z besedo in sliko — 10.00 Tovarišija — 10.30 Pisani svet — 11.00 Dokumentarna oddaja — 11.30 Delaj z gikavo — 12.00 Trsje in blato — 12.55 Smuk za moške — 15.45 Poročila — 15.50 Prijazne morske pošasti — 17.15 Košarka — 18.55 Naš kraj — 19.10 Zlata ptica — 19.15 Risanka — 19.24 TV nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Sprehod po kvintnem krogu — 20.55 Propagandna oddaja — 21.00 Cirkus — 21.25 Beg — 23.00 TV kažipot — 23.20 Poročila

NEDELJA, 25. januarja 1981: 8.00 Poročila — 8.05 Modrorepa račka — 8.30 Beli kamen — 9.00 Maček pod čelado — 9.55 Slalom za moške, prenos 1. teka — 11.10 TV kažipot — 11.30 Narodna glasba — 12.00 Ljudje in zemlja — 12.55 Slalom za moške, prenos 2. teka — 14.00 Igre na snegu — 15.00 Poročila — 15.05 Zakonca Orlov — 16.25 Športna poročila — 17.35 Rokomet: Kolinska Slovan: Barcellona — 19.10 Risanka — 19.22 TV nocoj — 19.24 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Veliko mesto — 21.15 Propagandna oddaja — 21.20 V znamenju — 22.10 Športni pregled

PONEDELJEK, 26. januarja: 10.00 Zimski šolski spored — 13.15 Zimski šolski spored — 16.00 Kmetijska oddaja — 17.00 Poročila — 17.05 Minigodci v glasbeni deželi — 17.15 Človekovi prijatelji — 17.40 Veleslalom za moške — 18.05 Metodologija političnega dela — 18.25 Spekter — 18.35 Obzornik — 18.45 Mladinska oddaja — 19.15 Risanka — 19.24 TV nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Profesor Klepec — 22.05 Propagandna oddaja — 22.10 V znamenju — 22.25 Ali se med seboj dovolj poznamo

TOREK, 27. januarja: 10.00 Zimski šolski spored — 13.15 Zimski šolski spored — 17.15 Poročila — 17.20 Slnokoščena obala — 18.05 Mali svet — 18.35 Obzornik — 18.45 Obramba in samozaščita — 19.15 Risanka — 19.24 TV nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Spominska oddaja o Edvardu Kardelju — 21.00 Propagandna oddaja — 21.05 Objubljeni dežela —

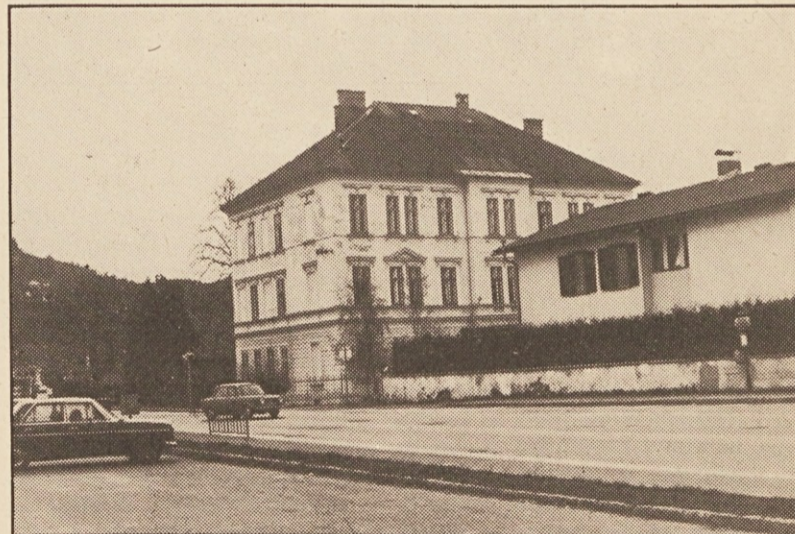
Kmetijsko-gospodinska šola v Šentrupertu pri Velikovcu

sporoča staršem in dekletom, ki se odločajo za nadaljnje šolanje, da sprejme za šolsko leto 1981/82 učenke v

Kmetijsko-gospodinsko strokovno šolo

NAMEN ŠOLE je, učenkam poglobiti izobrazbo dosedanega šolanja.

Ta šola velja tudi za 9. šolsko leto (Politehnični letnik). Sprejema pa tudi dekleta, ki si želijo ustvariti lastno družino in nimajo znanja v kuhanju, šivanju in vodstvu gospodinjstva. Ker se v tej šoli polaga posebna važnost na spretnost v kuhanju, šivanju in



ročnem delu ter na razne tehnike v likovnem področju, je dana možnost dekleta usposobiti za samostojno vodstvo gospodinjstva, tudi kmečkega.

VZGOJNI CILJI — Pravilno oblikovanje telesnih in duševnih zmožnosti — samovzgoja in vzgoja v družini — poglobitev vere in verskega življenja.

V naši šoli se poučuje v obeh deželnih jezikih. **POGOJ ZA SPREJEM** je dovršena 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenskega jezika oziroma narečja.

V slučaju, da učenka 8. šolsko stopnjo ni dovršila, je v šolo lahko sprejeta s sprejemnim izpitom.

V DANIH POGOJIH DOBIJO UČENKE DRŽAVNO PODPORO!

PRIJAVE SO MOŽNE ŽE SEDAJ VKLJUČNO DO KONCA FEBRUARJA 1981,

in sicer: po telefону 0 42 32/796
pismene ali osebne.

Nadaljnje informacije dobite pri vodstvu šole!
9100 VÖLKERMARKE/VELIKOVEC, Klosterstraße 2

ŠPORT

To je bil 1. tek za Rožanski pokal

V komaj 45 minutah je pretekel zmagovalec 1. teka za Rožanski pokal Hermann Sobe iz Rožeka težko progo »Schönleiten« v Ločah. Progo so pod vodstvom Jožka Wrolicha odlično pripravili člani SPD Jepa-Baško jezero, tako da je v krasnem vzdušju in ob lepem vremenu šlo na progo nad 70 tekmovalcev, ki so lahko izbirali med tremi progami. Sicer so se nekateri ustrašili prehude konkurence in izbrali 4 kilometrsko progo, nekateri pa so mislili, da bodo morali tekovati proti večkratnemu avstrijskemu in koroškemu prvaku Herbertu Wachterju, vendar je Wachter na tek pripeljal ženo in sina, saj ima tek za Rožanski pokal predvsem značaj ljudskega teka, ki naj služi predvsem rekreaciji in razvedrilu. Kljub temu pa so strogi sodniki pod vodstvom Mirka Singerja na progi pazili, da nihče ni na lastno pest »skrajšal« tek, oba sodnika v cilju — dr. Tomi Partl in Hanzi Weiss pa sta zdržala do zadnjega tekmovalca, ki je prispel ves prepoten skoraj dve uri po štartu v cilju. Ogromno delo je opravila tudi Elanova ekipa, ki je pod vodstvom Kristijana Wrolicha opravila vso birokracijo, ki je ni malo na množičnem teku.

Kot nalašč je bil zmagovalec teka, ki je pod pokroviteljstvom časopisnega podjetja — novinar. Hermannu Sobeju se je verjetno zaradi tega tako mudilo v cilju, ker je imel opoldan že oddajo za radio Val Canale, ki je tudi sicer obširno poročal o teku.

Preplah je nastal med nekaterimi tekači, ki so skrivoma računali s 1. mestom, ko

»Izven konkurence« je šel na štart tudi predstavnik Elana Filip Warasch. Pri štartu je sicer zginil za prvim ovinikom, ker ga pa kontrolorji nikjer niso zapazili, so ga sodniki uvrstili v »Elanov razred« in mu dodelili čas 0:00,00. Po njegovem stilu so deč pa so sodniki menili, da se bo s primernim treningom lahko kmalu uvrščal med tekmovalce — torej favoriti v Svečah pozor!



Zadnje priprave pred tekom

se je pri štartu pojavil koroški prvak Herbert Wachter. Vendar so se oddahnili, ko so videli, da je na tek pripeljal Wachter le ženo Heidi in sina Jürgena. Sicer pa je potem zmagala tudi njegova žena, sin Jürgen pa je v svoji starostni skupini postal za Petrom Wrolichom s 13 sekundami zaostanka 2., kar je seveda v družini Wrolich sprožilo navdušenje — s Petrom pa bo treba še resno računati.

Nič manj silovito kot za prvo mesto se je vnela po dveh urah tekovanja huda borba za zadnje mesto — med nastavljenko knjigarne »Naša knjiga« v Celovcu Marion Gabriel in učiteljem mag. Jankom Urankom. Nekaj metrov pred ciljem pa sta se tekmovalca zedinila na salomonsko rešitev: z istim časom sta roko v roki prečkala cilj.

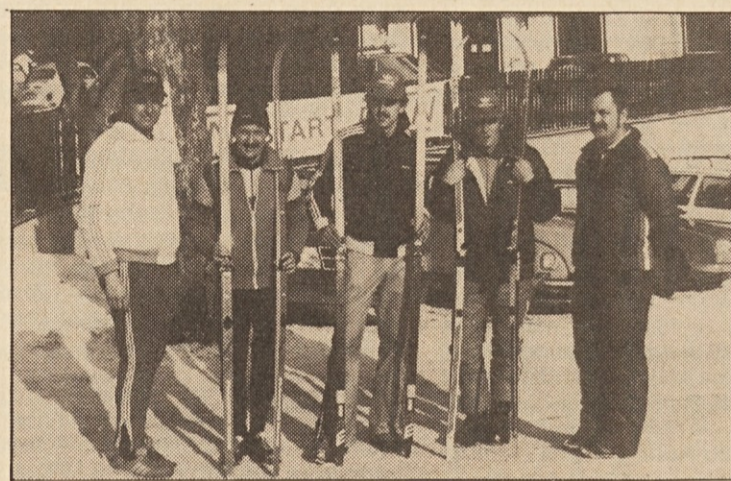


Pri ženskah zmaga Heidi Wachter



K SLIKAM:

Zmaga na 4 km — Valentin Kargl (spodaj), Jožko Wrolich in Jože Wakounig z moškimi zmagovalci — odličen servis je nudila Elanova ekipa — zadnje mesto sta si delila Marion Gabriel in mag. Janko Urank (na desni od zgoraj)



Duša tekovanja je bil Jožko Wrolich, ki je s pomagači odlično pripravil progo. Kljub temu, da je imel dovolj skrbi z organizacijo teka, je našel še čas za strokovne napotke za sina Petra, ki je potem res zmagal v svoji starostni skupini.

Med tekmovalci smo videli tudi znana slovenska športnika Danila Prušnika, predsednika Slovenske športne zveze, in profesorja Milana Kupperja, ki na Slovenski gimnaziji poučuje telovadbo. Kljub temu, da se oba nista uvrstila med prve tri, sta že

Rezultati 1. teka za Rožanski pokal v Ločah

Kratka proga dekleta:
Tatjana Prušnik (28:40,42)

2,5 km fantje:

1. Peter Wrolich (14:30,13)
2. Jürgen Wachter (14:53,10)

4 km ženske:

1. Maria Kargl (23:04,42)
2. Brigitte Prušnik (27:42,52)
3. Margot Simčič (29:46,71)

4 km moški:

1. Valentin Kargl (15:31,65)
2. Aleksander Černut (16:25,61)
3. Gustav Strasser (16:25,63)

14 km mladinci:

1. Marko Zwitter (50:00,74)
2. Robert Bien (50:35,60)
3. Peter Miklautz (53:03,15)

14 km ženske:

1. Heidi Wachter (59:29,83)
2. Erika Wrolich (68:38,66)

14 km moški:

1. in najboljši dneva Hermann Sobe (45:51,00)
2. Willi Čemernjak (49:10,97)
3. Klaus Koppandi (50:25,60)

14 km moški — starostna skupina:

1. Dieter Huber (46:54,22)
2. najboljši dneva Josef Struckel (53:04,24)
3. Alfred Bien (53:26,27)



V polni športni opremi je prišel na tek glavni urednik NT in osrednji tajnik NSKS Jože Wakounig. Doma je »pozabil« le smuči, in je postal cilj zbadljivk mariskaterih. Vendar je pri slavu zmagovalcev napovedal, da se bo že na prihodnjem teku upal na progo — še en favorit v Svečah!

po teku govorila o Trnovskem maratonu.

Po tekmi se je v imenu Tednika Jože Wakounig posebej zahvalil številnim pomagačem, predvsem društvnikom SPD Jepa-Baško jezero, obema sodnikoma in Elanovi ekipi, ki so skrbeli za odličen potek tekovanja.

